Acta número 1/2026

Comissió Permanent del Consell de la Formació Professional

8 de juny del 2026, 9 hores. Sala Lluís Companys, Ajuntament de Barcelona

S'inicia la sessió a les 9 hores. Presideix Raquel Gil Eiroá, 5a tinent d'alcaldia de Drets Socials, Promoció Econòmica i Treball, Feminisme i Memòria Democràtica; amb la presència de la secretària del Consell, Sira Garcia Bosch, que certifica, i de Laia Herrera Pujol de l'Institut Metròpoli.

Hi assisteixen Melcior Arcarons, Centre concertat FECC/APSEC; Natàlia Baldán, Foment del Treball; Emma Estany, Diputació de Barcelona; Baltasar Fontelles, CEMB; José Luis Durán, president executiu de l'Agència Pública de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya; Adriana García, consellera d'Educació de l'Eixample; Lourdes González Campos, Institut de la Mercè; Alex Lobaco, CONFORCAT; Alèxia Malivern, Coordinadora Direcció Formació Postobligatòria i Règim Especial del CEB; Juan Carlos Martínez, UGT; Sílvia Miró, PIMEC; Alfonso Pérez, Grup municipal VOX; Maria Rengel, Direcció Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona; Eduard Rojo, CESB; Beatriz Sánchez, CCOO; Núria Vallduriola, Directora postobligatòria i Règim Especial del CEB; Lorena Ventura, Barcelona Activa; i Gemma Verdés, Directora General de Formació al Llarg de la Vida.

Excusen assistència: Sara Belbeida, Regidora d'Educació; Marcel·lina Bosch i Costa, Àrea educació DIBA; Jordi Castellana, Grup municipal ERC; Carlos García, UGT; Alberto Jurado, Acció Jove del CJB; Toni Mora, CCOO; Andrés Nuñez, Cambra de comerç; Gemma Olmo, Institut Escola del treball; Neus Pons, Fundació BCN FP, vicepresidència associativa; Esther Pujol, AMB; i Elena Sintes, Equitat.

1. Benvinguda

La tinent d'alcaldia **Raquel Gil** inicia la sessió i dona la benvinguda a totes les persones assistents. En relació amb el desplegament i l'oferta de la formació professional a la ciutat de Barcelona, s'informa que s'han iniciat les obres de l'Institut d'Esports per a la seva represa i reactivació com a equipament educatiu. Pel que fa a la família professional d'arts gràfiques, l'Institut de Disseny i les Arts Gràfiques de Barcelona incorpora el Cicle Formatiu de Grau Mitjà d'Impressió Gràfica i el Cicle Formatiu de Grau Superior de Gràfica Impresa. De cara al curs 2026-2027, es preveuen també novetats a l'Institut Vall d'Hebron, que culminarà una nova fase del seu procés de transformació. En aquest sentit, el centre deixarà d'impartir ensenyaments d'educació

secundària obligatòria i batxillerat per esdevenir un centre exclusiu de formació professional. Aquesta transformació comportarà l'ampliació de l'oferta formativa en els àmbits de l'oci i el benestar, incorporant les famílies professionals d'activitats esportives, així com d'imatge personal. El centre oferirà, d'aquesta manera, una oferta completa de formació professional, que inclou des dels cicles formatius de grau bàsic i els programes de formació i inserció fins als ensenyaments de grau superior.

Tot aquest conjunt d'actuacions s'emmarca en l'aposta estratègica de la ciutat per la formació professional, amb una inversió significativa tant per part de l'Ajuntament de Barcelona com de la Generalitat de Catalunya. Aquesta estratègia inclou l'ampliació de l'oferta de places fins a més de 13.000, i consolida Barcelona com a ciutat capital en l'àmbit de la formació professional.

2. Afers de tràmit

a) Aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Es dona per aprovada sense esmenes.

b) Tria de nou representant del CFPB al Consell de Ciutat

S'informa de la necessitat d'escollir una nova persona representant del Consell, ja que la Patrícia Sarrias s'ha retirat d'aquesta funció. En aquest sentit, s'indica que s'enviarà un correu electrònic a les persones membres perquè puguin presentar candidatures. Es comunica que el 29 de juny es donaran a conèixer les candidatures presentades i que, en el marc del plenari, es procedirà a la designació de la persona que representarà el conjunt del Consell.

3. Valoració del desplegament cicles formatius de grau bàsic als centres educatius públics i dels centres de titularitat privada que han participat de la prova pilot del departament d'Educació i Formació Professional

Gemma Verdés, directora general de Formació al Llarg de la Vida del Departament d'Educació, i **Núria Vallduriola**, directora d'ensenyaments postobligatoris i Règim Especial del Consorci d'Educació de Barcelona, donen a conèixer la valoració del desplegament dels cicles formatius de Grau Bàsic als centres públics i privats que han participat en la prova pilot del Departament d'Educació i Formació Professional.

Gemma Verdés, en primer lloc, contextualitza que durant anys s'havia optat per no apostar de manera decidida pel grau bàsic, en part perquè el sistema educatiu català disposava d'un model consolidat de resposta a l'abandonament

escolar a través dels Programes de Formació i Inserció (PFI). Tot i això, diversos estudis internacionals i nacionals han posat de manifest que el grau bàsic constitueix una eina especialment efectiva per prevenir l'abandonament escolar prematur, ja que permet intervenir abans de la desvinculació definitiva del sistema educatiu, especialment a partir de 3r i 4t d'ESO, quan els equips docents detecten situacions de risc. També assenyala que, fins ara, la implantació del grau bàsic s'ha desenvolupat majoritàriament en centres públics, i que la seva implementació ha comportat dificultats derivades del perfil d'alumnat, així com de la necessitat d'adaptació dels centres de formació professional, tradicionalment orientats a alumnat major de 16 anys. En aquest sentit, es destaca que una millor dotació de recursos, la reducció de ràtios i un major suport als centres contribuirien a facilitar-ne el desplegament.

S'informa que la prova pilot en centres privats s'ha dissenyat com a complement de l'avaluació ja iniciada en el sistema públic, amb l'objectiu d'incorporar la diversitat del sistema educatiu català, integrat tant per centres públics com concertats. Aquesta prova pilot, tot i les dificultats associades al seu caràcter experimental i a les limitacions de finançament i regulació, està oferint resultats positius. Es destaca que hi han participat dues tipologies de centres: d'una banda, centres de formació professional amb una àmplia trajectòria; i, de l'altra, centres de noves oportunitats, orientats a l'atenció de col·lectius especialment vulnerables. En ambdós casos, la valoració global de la implementació del grau bàsic és positiva. La prova pilot ha implicat aproximadament 25 grups i unes 500 places, amb una alta taxa d'ocupació inicial.

Pel que fa a l'anàlisi de dades, s'exposa que l'oferta de grau bàsic a Catalunya és inferior a la d'altres comunitats autònomes de referència. Aquesta situació es contextualitza en el marc d'un pic demogràfic corresponent al grup de persones que van néixer durant els anys 2007 i 2009, que actualment es troben en edat d'escolarització postobligatòria.

També s'assenyala que aproximadament un 12% de l'alumnat no continua estudis després de 4t d'ESO, i que també s'ha detectat abandonament després de 3r d'ESO, amb una incidència aproximada de 3.000 alumnes. Aquest fenomen es concentra especialment en determinats territoris urbans i en contextos de major vulnerabilitat socioeconòmica. L'anàlisi de perfils mostra una sobrerepresentació de l'alumnat masculí, de l'alumnat d'origen migrant, de l'alumnat amb necessitats educatives específiques i de l'alumnat amb trajectòries d'escolarització irregular o amb repeticions prèvies.

Pel que fa als resultats del grau bàsic, s'indica que aproximadament un 43% de l'alumnat aconsegueix finalitzar els estudis, i que una part significativa continua posteriorment cap a cicles formatius de grau mitjà, tot i que encara es constata una elevada taxa d'abandonament entre primer i segon curs.

Verdés planteja la necessitat de garantir la continuïtat del programa més enllà de la prova pilot, atès el seu impacte positiu en la revinculació de l'alumnat amb el sistema educatiu. Es destaca especialment el paper dels equips docents i tutors en la millora de la motivació, l'acompanyament i la vinculació dels joves al sistema educatiu, així com la importància de reforçar els recursos, les ràtios i el suport als centres per consolidar aquest model.

Es conclou que la continuïtat i ampliació del grau bàsic es considera estratègica dins de les polítiques educatives de prevenció de l'abandonament escolar a Catalunya.

Núria Vallduriola assenyala que la presentació se centra específicament en la ciutat de Barcelona, complementant les dades ja exposades prèviament a escala de Catalunya. En aquest sentit, indica que moltes de les conclusions generals són compartides entre ambdós àmbits territorials, i que l'objectiu de la presentació és aprofundir en l'oferta, el desplegament i la implementació dels cicles de formació professional bàsica a la ciutat.

Destaca que el pla pilot d'FP bàsica a Barcelona ha estat una experiència rellevant i amb resultats positius, tot i que encara es troba en fase de consolidació i pendent de continuïtat per al proper curs. Subratlla la importància estratègica del programa per a la ciutat, especialment en termes de lluita contra l'abandonament escolar prematur i de retorn al sistema educatiu.

Pel que fa a les dades de desplegament, s'informa que durant el curs 2025-2026 s'han ofert 15 grups de primer curs i 5 grups de segon, corresponents a 9 cicles formatius diferents distribuïts en 7 centres públics i 4 centres de titularitat privada o concertada participants en el pla pilot. En total, el dispositiu ha acollit aproximadament 293 alumnes. Es destaca que el conjunt del dispositiu a Barcelona representa una part significativa de la prova pilot global, amb una distribució equilibrada entre titularitats.

En relació amb l'oferta formativa, s'explica que els cicles s'organitzen en diverses famílies professionals, entre les quals destaquen electricitat i electrònica, serveis administratius, comerç, informàtica d'oficina, manteniment de vehicles i imatge personal, entre d'altres. També, s'assenyala que es manté un clar biaix de gènere en la tria de famílies professionals, en línia amb el que succeeix a escala catalana.

Es posa de manifest que la ràtio establerta per als grups d'FP bàsica (20 alumnes per aula) resulta elevada en relació amb la complexitat dels perfils atesos. En aquest sentit, es fa èmfasi en la necessitat de revisar el model, atesa la diversitat de l'alumnat i la seva elevada vulnerabilitat socioeducativa. Pel que fa a la dinàmica dels centres privats i concertats participants en el pla pilot, s'explica que aquests han mostrat una alta capacitat d'adaptació i una

evolució positiva en el desenvolupament dels cicles. No obstant això, s'observen fluctuacions en la matrícula inicial, amb casos d'abandonament o reorientació d'alumnat durant el curs, fet habitual en aquest tipus d'ensenyaments.

Es destaca especialment la importància del treball en xarxa entre centres. En aquest sentit, s'han impulsat espais de coordinació tant entre centres participants del pla pilot com entre centres públics de la ciutat, amb l'objectiu de compartir experiències, bones pràctiques i estratègies per reduir l'abandonament i millorar la convivència. Aquestes xarxes han estat valorades positivament pels centres i es preveu donar-hi continuïtat i reforç en el futur.

S'incideix també en la necessitat de millorar la formació i estabilitat del professorat que imparteix FP bàsica, atès que es tracta d'un perfil docent que requereix una alta especialització i una elevada capacitat d'acompanyament a alumnat en situació de vulnerabilitat. Es posa de manifest que la manca d'estabilitat docent i les dificultats de provisió de places poden afectar la qualitat del servei. En l'àmbit de l'atenció a la diversitat, s'identifica com a repte important la manca de recursos específics en alguns centres de formació professional, especialment pel que fa a la intervenció dels equips d'assessorament psicopedagògic (EAP), que no sempre estan integrats de manera estructural en aquests dispositius. En aquest sentit, es descriu la incorporació d'atenció dels EAP de manera sobrevinguda i es valora positivament la seva estabilització i planificació futura.

Finalment, s'exposa dades de demanda del programa, destacant l'elevat nivell de sol·licituds i l'alta ocupació dels grups, amb casos de sobredemanda significativa en diversos centres i especialitats. Aquesta situació evidencia l'interès del programa i la necessitat de consolidar i ampliar l'oferta en el futur.

Com a conclusió, Vallduriola remarca que l'FP bàsica constitueix una eina fonamental per a la revinculació educativa i la reducció de l'abandonament escolar prematur, i que cal continuar treballant en la millora del model, especialment pel que fa a recursos, estabilitat docent, orientació de l'alumnat i coordinació entre centres.

S'obre un torn d'intervencions:

Melcior Arcarons planteja una reflexió sobre la relació entre els Programes de Formació i Inserció (PFI) i els cicles formatius de grau bàsic. Recorda que, durant el desplegament de la LOMCE, Catalunya va optar per impulsar els PFI en lloc de la formació professional bàsica prevista per aquella normativa, i considera que seria un error plantejar un debat en termes d'alternativa entre

ambdues opcions. Defensa que els PFI continuen tenint una funció específica i necessària, especialment per a aquells joves que arriben al sistema fora dels terminis ordinaris o que necessiten itineraris diferents, i assenyala que el grau bàsic no garanteix per si mateix l'èxit educatiu.

Gemma Verdés coincideix en aquesta valoració i subratlla que els PFI i els graus bàsics són recursos complementaris. Destaca que la principal aportació del grau bàsic és la seva capacitat preventiva, ja que permet intervenir abans que la desvinculació de l'alumnat respecte al sistema educatiu sigui definitiva. Remarca que recuperar un jove després de diversos anys fora del sistema és molt més complex i que, per tant, la detecció i intervenció precoç són elements fonamentals en la lluita contra l'abandonament escolar. També informa que el Departament d'Educació i Formació Professional està treballant en eines d'orientació que ajudin els professionals a determinar quin recurs és més adequat en funció de cada situació.

Baltasar Fontelles manifesta la seva preocupació per les dificultats observades en la implementació dels graus bàsics. Assenyala que sovint el professorat assignat a aquests grups és personal amb poca experiència o incorporat recentment als centres, fet que genera una contradicció entre la complexitat de les necessitats de l'alumnat i els recursos professionals disponibles. També destaca la manca d'informació i orientació prèvia que, en alguns casos, rep l'alumnat sobre les diferents opcions formatives existents, fet que pot derivar en desmotivació, abandonament prematur i una utilització ineficient dels recursos disponibles. Finalment, planteja dubtes sobre la capacitat d'alguns centres concertats per atendre alumnat amb perfils especialment vulnerables o disruptius, atès que històricament aquests perfils han estat atesos principalment pels centres públics.

Núria Vallduriola reconeix la necessitat de millorar els processos d'orientació i selecció de l'alumnat. Explica que una de les propostes és incorporar entrevistes individuals als futurs estudiants de grau bàsic, tal com ja es fa en altres dispositius, amb l'objectiu d'ajustar millor els itineraris formatius a les seves necessitats i expectatives. Pel que fa al professorat, admet que es tracta d'una situació complexa i que molts docents arriben a aquests grups sense experiència específica prèvia. Per aquest motiu, informa que s'estan impulsant accions formatives específiques per dotar-los de més eines i recursos. Finalment, rebutja que la vulnerabilitat sigui una realitat exclusiva d'una determinada titularitat de centre i assenyala que actualment afecta tant la xarxa pública com la concertada. Considera que tots els centres comparteixen el repte de trobar la millor resposta educativa per a l'alumnat i de prevenir-ne l'exclusió del sistema.

Per tancar el debat, es posa de manifest la necessitat d'abordar aquestes qüestions des d'una perspectiva sistèmica, reforçant especialment les

polítiques d'orientació educativa i els mecanismes de prevenció de l'abandonament escolar, àmbits que es consideren estratègics per a la millora dels itineraris formatius de l'alumnat.

4. Presentació de l'informe, "Anàlisi de la formació professional a Catalunya amb perspectiva feminista"

José Luis Duran, president de l'Agència FPCat, presenta l'informe "Anàlisi de la formació professional a Catalunya amb perspectiva feminista". Pel que fa a les conclusions qualitatives derivades de les entrevistes realitzades, es destaca la importància de visibilitzar el valor social i professional de la formació professional; la seva contribució com a formació pràctica, especialitzada, vivencial i experiencial; el seu paper com a pont entre diferents itineraris formatius; i la seva funció com a instrument de promoció de la igualtat d'oportunitats i de millora de les trajectòries vitals i laborals.

En relació amb la participació en la formació professional, s'exposa que les dones representen el 54,9% de l'alumnat. La seva presència és especialment elevada en formacions de qualificació alta i en la formació vinculada al treball, mentre que els homes tenen una major representació en les formacions de qualificació intermèdia. L'informe posa de manifest que la majoria de famílies professionals continuen estant masculinitzades. Entre les famílies feminitzades destaquen Imatge Personal, Arts i Artesanies, Serveis Socioculturals i a la Comunitat, Tèxtil, Confecció i Pell, Sanitat, i Administració i Gestió. Tot i això, entre els anys 2017 i 2023 s'ha observat una reducció de la bretxa de gènere en 16 de les 25 famílies professionals. Es destaca especialment l'increment de la presència femenina en àmbits tradicionalment masculinitzats com Imatge i So, Informàtica i Comunicacions i Transport i Manteniment de Vehicles.

També s'assenyala que l'alumnat procedent del batxillerat és el que més contribueix a trencar els estereotips de gènere en l'elecció dels estudis, ja que la seva presència és més elevada entre els homes que cursen famílies professionalment feminitzades i entre les dones que opten per famílies masculinitzades. Entre els principals condicionants que influeixen en l'elecció d'una determinada família professional es destaquen la necessitat d'una orientació acadèmica i professional amb perspectiva feminista, així com la promoció de les oportunitats formatives i professionals vinculades als àmbits STEM.

Pel que fa a les experiències de l'alumnat, l'informe identifica diversos factors que modulen les trajectòries educatives, entre els quals el vincle previ amb la formació professional, la inserció laboral, la vocació professional, les preferències metodològiques i pedagògiques, així com variables relacionades

amb el sexe, l'edat o l'origen migratori. També s'assenyala la influència de la composició dels grups classe, el grau de feminització o masculinització dels estudis, i el paper dels centres educatius, especialment pel que fa a la cultura institucional, les pràctiques coeducatives, l'ús del llenguatge inclusiu i l'existència de plans d'igualtat.

L'estudi identifica diferents mecanismes discriminatoris que afecten especialment les dones en entorns masculinitzats, com ara la reubicació en determinades tasques, la sexualització, la ridiculització, la caricaturització, la invisibilització i la sobreprotecció paternalista. En el cas dels homes que cursen estudis feminitzats, es destaca la persistència de comportaments vinculats a l'homofòbia.

Respecte als resultats acadèmics, s'exposa que les dones presenten taxes de finalització més elevades en la majoria de famílies professionals dels cicles formatius, especialment en els cicles formatius de grau superior, mentre que els homes registren millors resultats en els cicles formatius de grau mitjà. També s'observa que les dones continuen formant-se en una proporció superior després d'obtenir una titulació de grau superior, mentre que els homes ho fan principalment després de completar estudis de grau mitjà. Pel que fa a la inserció laboral, les dones mostren taxes lleugerament superiors en els cicles formatius de grau mitjà, mentre que els homes presenten resultats lleugerament millors en els cicles formatius de grau superior i en els certificats professionals.

Finalment, l'informe analitza la situació del mercat laboral i assenyala que, tot i la reducció progressiva de diverses bretxes de gènere, aquestes continuen sent significatives. Es destaca la persistència de la segregació ocupacional, amb una forta concentració dels homes en sectors com la construcció, la indústria i l'agricultura, mentre que les dones continuen predominant en el sector serveis. També s'evidencien fenòmens com la sobrequalificació, especialment entre les dones titulades de grau superior, així com la persistència del sostre de vidre i del terra enganxós en les trajectòries professionals i en l'accés a posicions de responsabilitat. Pel que fa a la bretxa salarial, es constata una evolució positiva en els darrers anys, tot i que les diferències entre dones i homes continuen existint.

5. Aprovació, si s'escau, de l'ordre del dia del Plenari de 7 de juliol de 2026

Raquel Gil explica l'ordre del dia del Plenari del 7 de juliol, que és el següent:

1. Benvinguda de la Presidència
    - Benvinguda Vicepresidència segona.
2. Afers de tràmit
    - Aprovació, si s'escau, de l'acta anterior
3. Presentació conclusions Informe Grup de Treball FP Virtual i Grup de Treball Planificació de l'FP curs 2025-2026
4. Valoració de la preinscripció i matrícula del curs 2026-2027, a càrrec de la directora de Postobligatòria i Règim Especial del CEB, la Sra. Núria Vallduriola.
5. Comiat de Jesús Martín i Eva Gajardo de la UGT i del Sr. José Antonio Vázquez Gázquez representant del CEMB (i director de l'Institut de Logística de Barcelona).
6. Precs i preguntes

S'aprova la proposta d'ordre del dia del Plenari.

Es tanca la sessió.